

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЛОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКА НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX, ЧИСЛО 26. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 2-го ЛЮТОГО, 1921. VOL. XXIX, No. 26. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, FEBRUARY 2, 1921. THREE CENTS

Зелізничні робітники пред- кладають свою справу Вилсонови.

ХОЧУТЬ, АБИ ПРЕЗИДЕНТ НЕ ДОПУСТИВ ДО ЗЛОМАННЯ ЮНІЙНИХ КОНТРАКТІВ.

ШКАГО, 31. січня. — Представителі пів мільона залізничних робітників заповняли нині до президента Вилсона, щоби він не допустив до того, щоби залізничні помічники контракти з юніями. Так як представителі пенсильванської залізничної компанії, що залізничники грозять банкрутство, як що вони не обіжнуть заплату своїм робітникам, а тим самим не поможуть контракти, які вони поробили в час війни з юніями, то представителі залізничних робітників домагаються від президента, щоби він розсудив, на скільки таке говорення про грозиче банкрутство правдиве.

КЛАДУТЬ КОНЕЦЬ ОБСТРУКЦІВ В СЕНАТІ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Щоби поставити кінець обструкції, котру вели від кількох днів демократичні сенатори, щоби не допустити до ухвалення сенатом надзвичайного цшого закону (наслідок териф біт), републиканські сенатори під проводом Пенроза внесли петицію, підписану 34 сенаторами, в котрій домагаються замкнення дискусії над справою та зарядження остаточного голосування над законопроектом.

НОВІ ПЛЯНИ ВЕЛИКОЇ ФЛЬОТИ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Не дивлячись на агітацію за зменшення зброєної, яка йде по цілому краю, субкомітет для морських справ в бюджетній комітеті палати послів нині постановив предлажити конгресові раду, щоби пляни збільшувати американської фльоти виконували далі через три роки, поки американська фльота не поставити на рівні з фльотою Англії. В випадок, якби Англія постановила збільшувати свою фльоту, то субкомітет порадилив не даліше збільшувати морської зброєної.

НАПАД НА ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН В НЮЙОРСЬКІЙ ЛЕГІСЛАТУРІ.

ОЛБАНІ, 31. січня. — Демократичний асемблеїан з Нью Йорку, Самуел Дікстейн, вніс в ньюйорській легіслатурі резолюцію, щоби ньюйорська легіслатура подала резолюцію до конгресу і домагалася в ній відкинення законопроекту Джансона, котрий обмежає імміграцію на один рік, а котрий уже був ухвалений в палаті послів, а тепер стоїть на порядку денним народ палати послів.

В своїй промові, в котрій асемблеїан Дікстейн попірав своє внесення, заявив, що законопроект Джансона є крайню несправедливий, бо він допускає до Америки графів, князів, баронесів, а не допускає тих, що можуть рубати дерево, копати вугіль в майнах, будувати залізничні в краю, словом допускає тих, що не повинні бути допущені, а відкидає тих, що мають усі кваліфікації на приїзд. Через те законопроект Джансона є звернений проти народа.

Легіслатура відкинула внесення.

КРИМІНАЛ ДЛЯ НАЖИВНИКІВ.

Стейтсвий сенатор стейту Оклахома С. А. Дірмон вніс в стейтсвій легіслатурі законопроект, котрий постановляє кару тюрем для наживників. «Що нам робити?» — говорив він — «з тими кущами, котрі рахують 500 до 600 процент зиску?»

В МІНГО ЩЕ НЕ ВИБРАЛИ ЛАВИ ПРИСЯГЛИХ СУДІВ.

ВІЛСЕСОН, Вест Верджінія, 31. січня. — Мимо того що розправи проти 21 майнера триває уже 4 шти дні, ще не вибрано лави присяглих судів, так як ілюканди до сповняння сего обовязку горожані (іх називається «тейлсмен») залявають, що вони протинні брати смерті або протинні стожари при майнах або протинні робітничі юніям.

КУЛІ ЗНОВ ЛІТАЮТЬ В МІНГО.

ВІЛСЕСОН, Вест Верджінія, 31. січня. — З гір, оточуючих се місто, знов залунали відлукки вистрїлї. Зараз жовити та велика сила поліції під проводом шерифа пішла шукати за стрїльцями. Шукали пильно за стрїльцями по горах, але нікого не спіймали. Від стрїляння випадків не було.

КОШТА СТРАЙКУ.

Після обчислень страйкового комітету, що переводить страйк в Мінго, страйк коштує 25,000 доларів тижиною, не числячи видатків на одіж для родин майнерів.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДКИДАЄ ПРОЕКТ ПОМИЛУВАННЯ ДЕБСА.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Президент Вилсон відкинув пропозицію генерального прокуратора Палмера, щоби помилувати Юджина Дебса, соціалістичного провідника та кандидата соціалістичної партії на президента Злучених Держав при послидній виборках.

НАВІСНИЙ СУД ЗІС ЗАСУД П'ЯТОХ СОЦІАЛІСТІВ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Найвисший Суд Злучених Держав зис засуд 5 соціалістів, котрих покарано було свого часу вивиснено до 20 літ за переступлення закона проти шпіонажі. Відноситься се до: Віктора Бергера, котрий був кілька разів вибраний до конгресу Злучених Держав; Альофера Гермера, секретаря соціалістичної партії; Вілема Круса, редактора соціалістичного місячника; та Дж. І. Енгледа та Тавера.

БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ МІ- НІСТРІВ СТАМБУЛІЙСЬКИЙ І СЕЛЯНСЬКО-РОБІТНИЧИЙ УРЯД

По вигнанню царя Фердинанда з Болгарії, фактичним керівником Болгарії став Стамбулійський, вождь хліборобської партії, Руссофіль, ретроград, демагог з деспотичною владою, вивисв передовим безпопаднню боротьбу робітничому руху. Коли робітники почали страйкувати, його уруженні банди пиних «земельні» безкарно, в білий день морували робітників. Так поступали в Стамбулійський в Болгарії. Пан президент міністрів тепер в гостях в Польщі. Він дуже радо уділяє розрешення, а між ними і співробітників варшавського «Робітника». А йому він каже:

«Пан Далінінсе се такій держаний муж, що можна пошукати його Польщі. Участь соціалістів в уряді принесла Польщі величезні користі; вважаю, що форма селянсько-робітничого уряду в ді Польщі найбільше відповідає».

Справаді треба подивитися відвагу того болгарського міністра, що се себе думає мордує робітників, а за границями пропагує форму робітничого уряду.

ЩО ДІЄТЬСЯ В ПІКУЛІУЧАХ В ГАЛИЧИНІ?

Від одного з інтерв'юваних Придніпрянців в таборі в Галичині, можна дізнатися, що там нічого не стало.

В 21 ч. «Рідний Край» отили ми таке: Загалом армія У. Н. Р. входить в достяг гарних умов. По всіх частках закладають театральні й хоріві турки, що безкоштовно можна тільки привирити, бо не гарні засоби для освідомлення мас.

Така писання нас, інтерв'юваніх, обурює до глибокої думи. Можна се назвати тільки провокаційною брехнею. Гої глупають з нас невольників, поря вже й нас поважатим.

Як нам тут живеться, нехай поспрашує такі факти! В таборі в Пікуліучах вийти за дот не можна. Навіть випирати біля не можна. Пралани в таборі нема, а занести біля до чого не можна, одніє 8 днів жовити заборонити. До ланні пті тек не можна. Повитра на людину в бараці випадає ¼ куб. сажин, коті тимчасом на чоловіка обурює, треба 1 куб. сажин повитра. Венгіляція нема. Казьоти так укладати, що тими днями вийало двіх двоє козаків, а сестру-жانبіно везли ясьов в пошу аконити. Лі діє один більшовік, коті втіюється.

Істи дають раз у день, бо кави не без цукру ранок а ввечерю, не можна харчати вважати. Ймаємо тут жовити, одніє 8 днів з того не доставали хліба. О свїтлянина нема ніякого. А що найважкіше, нема лічнїи.

Ті факти хва вистарчоні. Не про хорі думемо, як підчерку «Рідний Край», але — про способи хочби вужденного вижиття!

Підчас розправи проти них, обжаловані внесли були до суду записане твердження, в котрім говорили, що судья упереджений проти них та домагається иншого судді. Судья відкинув прогест і рішив, що він не є сторониць. Тепер Найвисший Суд рішив, що таке рішенє судді про власну безсторонність є першою провинною проти справедливости.

ПРОГІБІЙНИЦИ ХОЧУТЬ ЩЕ ОСТРІДІТИ ЗАКОНІВ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Прогібійніці ватери хочуть ще остридіти законів проти них, що переступають прогібійний закон. Вони хочуть, щоби конгрес ухвалив закон, котрий карає тюремю продаж горячих напоїв і не дає судді права накладати гриану; вони хочуть також закона, на основі котрого монарх карати також тих, що вартя дума алькогільної напої. Через ті пропозитії сподіються, що дебаты над прогібійним законом в новім конгресі, котрий починає свої засідання 15 місяню штири, будуть дуже цікаві.

ВІДЗВА ДО ПЕРЕСІЛЕННЯ БОГО- РОДЧАНСЬКОГО ПОВІТ В АМЕРИЦІ.

Богородчан, 31. грудня, 1920.
Філія Товариства Просвіта в Богородчанях.

До Хваленого «Укр. Товариства Богородчан» в Нью Йорку, вилде 233 М. Н. Сохачу. На руки п. Івана Мартинича, президента.

Дорогі Браття!

Привіт Вам з 12. червня 1920 з нагоди відпущення Філії Т-ва «Просвіти», адресований на наших земляків в селіи, якого вже від 4-ох місяців нас нема, одержали ми перед кількома днями від його жени, тому, й відповіди спізнали. Від прити класе Улярава Філія і змени цього повіту серцево дяку і желання найкращих успіхів в наміреній Вами від 10 літ справі.

Серед такого режиму, який тепер істєть, праця має лишно. Не маємо навіть хати. Деб можна працювати постійно. Беремоси до відбудови будинку, та гроши не має. Від сластки наших земляків в Америці, зиншеної каменці віддати не дається. Слушени ми переважно на добровільні лєнти громадян та громадянин в сотій хаті не великі покрити видатки. Тому без помочи з зовні мало що вдемо.

Мусимо будинок відновити, скріпнати організацію «Просвіти», просвітити і заргатувати нашого робітника і селянина, відновити в відбудованню будинку товариства «Сільський Господар», заложити краницю і перешкодити в той спосіб чужим злиднати наш народ. Мусимо змістити в нашій істивітї. Лише гроша і гроша брах. Нужда в нашому повіті велика іза причини не від нас залежних. Народ же спашені, якого сподіюємсї довести до віс Вас брата. От не раз почеси між нашими людьми слова: «Самі нікого не вдемо, нам треба помочи від наших людей в Америці в доларах».

Браття переселенці! Прийшли хвилі, де ми привневолимо найкращіми потребамі в покори просити Вас: «Прийдіть в Америку в доларах».

Браття переселенці! Прийшли хвилі, де ми привневолимо найкращіми потребамі в покори просити Вас: «Прийдіть в Америку в доларах».

Будучи на Вашім місці, не дали ми проплатити рідному братові за океаном. Залишило се в нашій грошеву, о яку Вас дуже просимо, шильте так, щоб Товариство отримало в доларах.

За умов будучу з гори складишмо се в долару вдемо. Хай живуть, наш браття за океаном!

ЗА УПРАВУ ФІЛІИ Т-ВА «ПРОСВІТА В БОГОРОДЧАНЯХ»: О. А. Рудинський, за голову; Іван Федун, касирер; Іван Федун, касирер;

ВІД ТОВА «БОГОРОДЧАНІ» В НЬЮ ЙОРКУ:

Повісний лист сам за себе говорить. Не тільки знається се зарганізувати свої сили та взятись до енергійної праці.

В суботу, дні 5-го лютого о годині 8-мий вечір відбудуться місцеві збори в Т-ва «Богородчан» в залі Укр. Нар. Дому, 217-219 Іст 6-та улицы, в Нью Йорку, на котрі всі члєни товариства безупинно обовязані прийти, а також усім зацікавленим в сїм питанні. Там комісаріат Богородчанського повіту і всі прихильники до співучасті. На сїх зборах поза звичайними справами будуть наради започаткована акція збирання добровільних жертв на підмогу наших братів в старо-му краю, що змагають до зрячючої будучини. Не будьте байдужими. Не дайте нашим заокеанським братям загинути, але прихильте всі на спільні наради, до спільної праці.

ЗА УПРАВУ ФІЛІИ Т-ВА «БОГОРОДЧАНІ»:

Іван Мартинич, прєдс.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ОСУДЖУЄ ВІД- ШКОДОВАННЄ, ЯКЕ АЛІАНТИ ХОТЯТЬ НАЛОЖИТИ НА НІМЕЦЧИНУ.

КАЖЕ, ЩО ПОСТАНОВА Є НЕДІСЦИПЛИНА.

ЛОНДОН, 31. січня. — Тутешні часопіси у вступних статках осуджують остро постанову альянтських прем'єрів про воєне відшкодування, яке вони хотять наложити на німецький нарік.

Деякі дивенники обговорюють справу обережно, але переважна частина різко осуджує се постанову.

Навіть така консервативна газета як «Дейлі Експрес» осуджує се постанову.

Поступовий дивенник «Манчестер Гардієн» пише так: «Ми можемо бути владчі, що услив відомою, які Найвисша Рада прийняла, ніколи не можуть бути виконані».

Далі та часопіс каже, що намагає переверсти в життє се постанову було би злочинном проти цивілізації.

«Дейлі Експрес» заважає, що на сім відшкодуванню альянти більше страгали б ніж сім вискали.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРИЙМАЄ АЛІАНТСЬКИЙ НАМІР ПРО ВІДШКОДУВАННЄ ХОЛОДНОКРОВНО.

БЕРЛІН, 31. січня. — Німецькі часопіси прийняли постанову альянтських прем'єрів, якою вони намагаються наложити на німецький нарік нечуване воєне відшкодування, з дивним холодом і спокоєм.

Газети подали великими черенками суму 226 біаіонів марок в золоті, але пишуть безпристрашно, що такої суми золота нема в цілому світі.

УРЯДОВІ «КОМСАРИ» НА ТУЦЬОУЩИНІ.

По проголошенню вимково-го стану в квітні 1920 р. на Покотку, коєвський староста у-сунув усі за мало податині громадські уряди в горах, які не даємали жаканних двох ардків чистого паперу з відтисками громадських печаток, а на іх місці назначив «жовлодні комісаріати», які негайно виконали цей наказ.

Так усучено громадський уряд в Криворівні, а на його місці визначено комісаром 6, ді-дича Пшеволяського; отже по-вірено громадській справі особі, яка прогнїчувала своє владі виконали цей наказ.

Новий староста знає, що при помочи оних «комісарів» зедлати собі Потини в Гукучах д-смертних союзників, та зедлати се тому заявив, що під весну розпустити всіх «комісарів» на зелену пашу. Побачимо!

В ПОЛЬЦІ.

Львівський ПАТ. Від 1 січня 1921 має бути змінено урядова агенція ПАТ. (Польська Агенція Телеграфічна), а її функції обіймає агенція Іст Експрес, яка стоїть у близьких відносинах з Падеревським.

Апробаційна диктатура.

В офіційальних вартшавських кругах поширюється диктатура в Польщі. Як кандидат на се становить виміногів Гук, Сікорського.

Велика крадіж в Любліні. Дня 24. грудня скрадено на пошти в Любліні 1½ мільона марок.

КАРТА ЗМІНИ АДРЕСИ.

Хто зміниє свою адресу, нехай долучить поштову марку за 10 центів і вилде сю картку на адресу:

«СВОБОДА» — 83 Grand Street, — JERSEY CITY, N. J.

До Адміністрації «Свободи». Залучаючи поштову марку на 10 центів прошу змінити мою адресу.

Моя стара адреса була:

Число відділу.....

Міа.....

Улиця.....

Почта.....

Число відділу.....

Почта.....

Замітка: Хто не прише 10 центів, тому часопіс буде стримано, але адрес не зміниться. Се постановою обовязує і члєни і перадресовані «Свободи».

